

Nr 4/2015

Prognozy makroekonomiczne profesjonalnych prognostów

Wyniki Ankiety Makroekonomicznej NBP
Runda: grudzień 2015 r.

Spis treści

Wstęp	2
Komentarz	3
Prognozy probabilistyczne – wskaźniki średnioroczne	4
1. Średnioroczna inflacja CPI w latach 2015-2017	5
2. Średnioroczne tempo wzrostu PKB w latach 2015-2017	6
3. Stopa referencyjna NBP w latach 2016-2017	7
4. Inflacja CPI, tempo wzrostu PKB i stopa referencyjna NBP – prognozy długookresowe (okres 5-cio letni) w ujęciu średniorocznym	8
Prognozy probabilistyczne – wskaźniki kwartalne, horyzont: 4 i 8 kwartałów	9
1. Inflacja CPI, tempo wzrostu PKB i stopa referencyjna NBP – horyzont: 4 kwartały	10
2. Inflacja CPI, tempo wzrostu PKB i stopa referencyjna NBP – horyzont: 8 kwartałów	11
Prognozy uzupełniające	12
1. Bieżące badanie	12
2. Zmiany prognoz uzupełniających w kolejnych badaniach	13
Aneks A: Panel aktywnych ekspertów	14
Aneks B: Informacje na temat ankiety	15

Wstęp

W niniejszym materiale przedstawiamy wyniki kolejnej rundy Ankiety Makroekonomicznej NBP (AM NBP). Służy ona zbieraniu opinii różnych grup profesjonalnych prognostów nt. przyszłych wartości wskaźników makroekonomicznych istotnych dla polityki pieniężnej. Badania ankietowe są przeprowadzane z częstotliwością kwartalną - rozpoczynają się w drugiej połowie marca, czerwca, września i grudnia. Termin przekazywania ankiet upływa zwykle w drugim dniu roboczym kolejnego kwartału.

Elementem wyróżniającym AM NBP spośród innych ankiet dotyczących prognoz makroekonomicznych są pytania probabilistyczne, odwołujące się do subiektywnego prawdopodobieństwa przewidywanych przez ekspertów scenariuszy rozwoju sytuacji gospodarczej.

Pytania probabilistyczne dotyczą inflacji CPI, tempa wzrostu PKB i stopy referencyjnej NBP. Prognozy te są formułowane w różnych horyzontach: krótkim (bieżący rok, +4 kwartały), średnim (+8 kwartałów, 2 kolejne lata następujące po bieżącym roku) i długim (najbliższe 5 lat).

Pytania o prognozy punktowe dotyczą kursu walutowego PLN/EUR, dynamiki przeciętnego wynagrodzenia brutto ogółem, stopy bezrobocia rejestrowanego, cen ropy i dynamiki PKB w strefie euro. Prognozy te są formułowane w horyzoncie krótkim (bieżący rok) i średnim (2 kolejne lata).

Dla potrzeb Ankiety została stworzona strona internetowa: <http://amakro.nbp.pl>, służąca zarówno przeprowadzaniu badań ankietowych, jak i publikacji wyników.

Komentarz

Ostatnia runda Ankiety Makroekonomicznej NBP odbyła się między 14 grudnia 2015 r. a 5 stycznia 2016 r. Wzięło w niej udział 18 ekspertów reprezentujących instytucje finansowe, ośrodki analityczno-badawcze oraz organizacje pracowników i pracodawców.

Prognozy średnioroczne otrzymane w wyniku agregacji opinii

W 2016 r. oczekiwana przez ekspertów Ankiety Makroekonomicznej NBP inflacja CPI r/r z bardzo wysokim prawdopodobieństwem będzie niska (prawdopodobieństwo realizacji poniżej 1,5% wynosi 83%), ale ryzyko deflacji, którą obserwowaliśmy w 2015 r., jest nieznaczne (14%). Scenariusz centralny dla inflacji w 2016 r. to 0,9%. Granice 50-procentowego przedziału prawdopodobieństwa wskazują, że należy oczekiwać wartości wskaźnika z zakresu 0,4%–1,3%. W 2017 r. spodziewany jest powrót inflacji do przedziału dopuszczalnych wahań wokół celu inflacyjnego NBP (1,5%–3,5%). Scenariusz centralny to 1,8%, a 50-procentowy przedział prawdopodobieństwa: 1,3%–2,5%. Ryzyko wystąpienia wartości niższych od dolnej granicy pasma dopuszczalnych wahań wynosi 35% (nie ma ryzyka deflacji). W porównaniu z badaniem ankietowym z poprzedniego kwartału prognoza inflacji na 2016 r. jest obecnie wyraźnie niższa, a na 2017 r. kształtuje się podobnie.

Tempo wzrostu gospodarczego w 2016 r. najprawdopodobniej ukształtuje się w przedziale 3,0%–3,9%, a w 2017 r. – w przedziale 2,8%–4,0% (są to 50-procentowe przedziały prawdopodobieństwa). Podobnie jak w poprzedniej rundzie, prognozy centralne dla każdego z tych lat są równe 3,5%.

Prognozy przeciętnej stopy referencyjnej NBP zostały obniżone w stosunku do poprzedniego badania ankietowego. W 2016 r. oczekiwane są wartości z zakresu 1,1%–1,65%, a w 2017 r. – z zakresu 1,25%–2,0%. Prognoza centralna dla 2016 r. to

1,35%. Opinie uczestników ankiety co do kształtowania się stopy procentowej w 2017 r. są bardzo zróżnicowane, co powoduje, że nie można wyróżnić głównego scenariusza.

Prognozy uzupełniające i komentarze uczestników ankiety

Dodatkowe prognozy dotyczące polskiej gospodarki wskazują na spadek stopy bezrobocia w latach 2016 i 2017 do ok. 9,5% (względem 10,5% oczekiwanego na 2015 r.) oraz na wzrost płac na poziomie 4,0%–4,2% rocznie.

Uczestnicy ankiety prognozują, że cena baryłki ropy Brent w 2016 r. będzie nieco niższa niż przeciętnie w 2015 r. i wyniesie ok. 50 USD za baryłkę. W 2017 r. cena ta wzrośnie do 69 USD. W latach 2016 i 2017 roczne tempo wzrostu PKB w strefie euro będzie zbliżone, na poziomie 1,7%. Kurs walutowy PLN/EUR wyniesie 4,2 w 2016 r. i 4,1 w 2017 r.

W prawie wszystkich komentarzach eksperci zwracali uwagę na konsekwencje zmian w polityce fiskalnej. Chodzi tu zarówno o zwiększenie środków do dyspozycji gospodarstw domowych, pozytywne wpływające na wzrost gospodarczy, jak i o nowe podatki (bankowy i od sklepów wielkopowierzchniowych), których skutki dla gospodarki są trudne do przewidzenia.

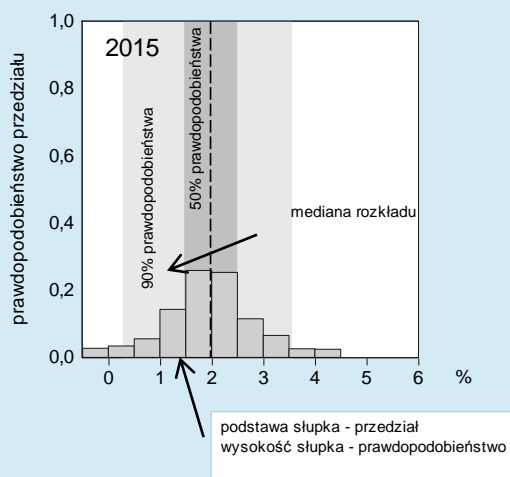
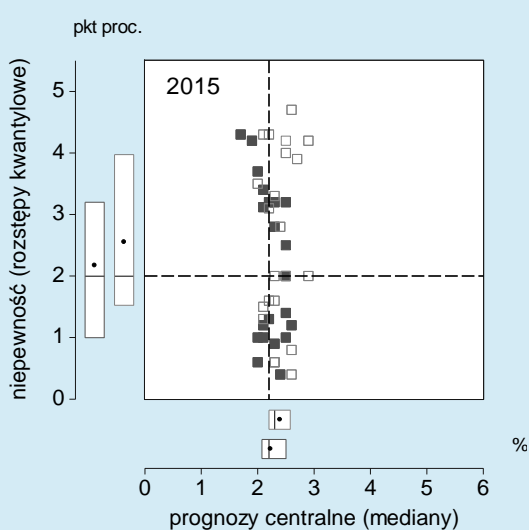
Wśród innych czynników, mających znaczenie dla prognoz formułowanych w bieżącej rundzie, uczestnicy ankiety wymieniali: kształtowanie się cen surowców, niepewność co do koniunktury w Europie, niepewność odnośnie decyzji RPP w nowym składzie, przygotowania do wykorzystania funduszy z UE w ramach nowej perspektywy finansowej, wpływ imigrantów na rynek pracy, a także utrwalenie się niskiej inflacji w świadomości konsumentów i sprzedawców.

Prognozy probabilistyczne – wskaźniki średnioroczne

Przedstawiane w tym rozdziale prognozy dotyczą:

- średniorocznej inflacji CPI i średniorocznego tempa wzrostu PKB;
- stopy referencyjnej NBP, średniej w roku.

Objaśnienia do wykresów przedstawianych w tym rozdziale

Prognozy indywidualne: Każdy punkt odpowiada indywidualnej prognozie probabilistycznej, formułowanej w postaci trzech centyli: 5-tego, 50-tego i 95-tego (x_{05} , x_{50} , x_{95}).

Wartość indywidualnej prognozy centralnej x_{50} można odczytać na osi poziomej. Oś pionowa pokazuje niepewność mierzoną różnicą $x_{95}-x_{05}$, a więc rozstępem kwantylowym.

Punkty wypełnione to prognozy z bieżącej rundy prognozy, punkty bez wypełnienia – z poprzedniej.

Prostokąty przy osiach (zewewnętrzny dotyczy aktualnej rundy, wewnętrzny poprzedniej) pokazują przedziały, w których znajduje się 50% punktów; kreska oznacza medianę a kropka – średnią.

Dla bieżącej rundy, mediany wielkości prezentowanych na osiach, zaznaczono dodatkowo przerywanymi liniami.

Prognozy zagregowane: Histogram przedstawiony na wykresie odpowiada funkcji gęstości prawdopodobieństwa, otrzymanej w wyniku agregacji indywidualnych prognoz probabilistycznych.

Zakres wartości (oś pozioma) podzielono na przedziały o jednakowej długości. Wysokość słupka odpowiada prawdopodobieństwu przedziału wyznaczonego przez podstawę słupka.

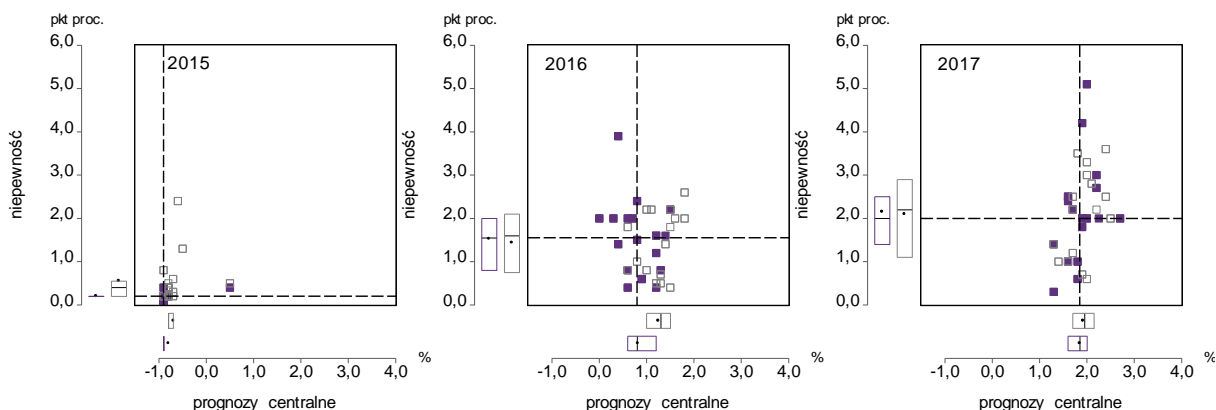
Ciemniejszym odcieniem szarości zaznaczono obszar pomiędzy 25-tym i 75-tym centylem rozkładu zagregowanego (50-procentowy przedział prawdopodobieństwa); jaśniejszym pokazano rozszerzenie do przedziału 90-procentowego, którego granicami są 5-ty i 95-ty centyl. Przerywaną linią zaznaczono medianę.

W lewym górnym rogu podano horyzont prognozy.

1. Średnioroczna inflacja CPI w latach 2015-2017

Prognozy indywidualne – stopień konsensusu co do prognoz punktowych

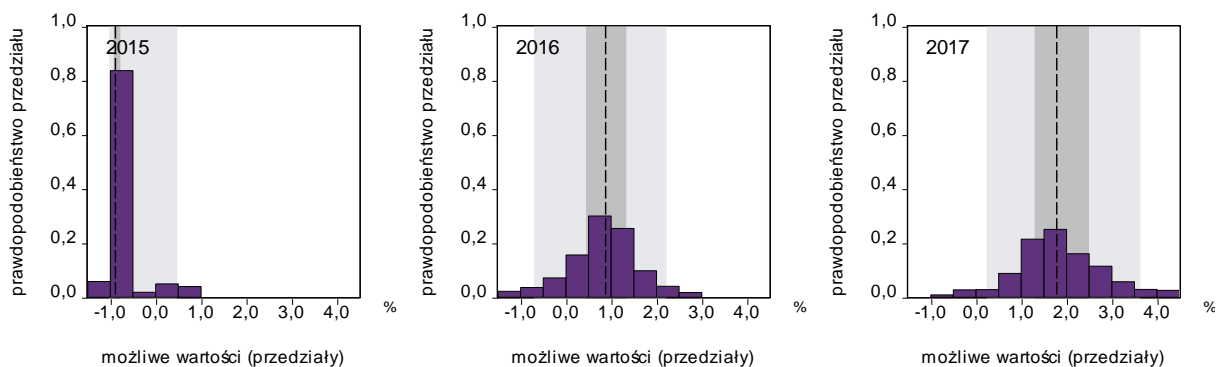
Indywidualna prognoza probabilistyczna ma postać: [INF05, INF50, INF95], gdzie sufiksy oznaczają centyle. Indywidualna prognoza centralna jest medianą indywidualnego rozkładu, tzn. INF50. Indywidualna niepewność jest mierzona rozstępem kwantylowym INF95 - INF05.

Horyzont	Mediana prognoz centralnych	Minimum prognoz centralnych	Maksimum prognoz centralnych	Liczba prognoz
2015	-0,9	-0,9	0,5	15
2016	0,8	0,0	1,5	18
2017	1,9	1,3	2,7	18

Prognozy zagregowane – rozkład prawdopodobieństwa w przedziałach

Prognoza centralna (grupowa) jest medianą rozkładu prawdopodobieństwa, otrzymanego w wyniku agregacji indywidualnych rozkładów. 90%-owy przedział prawdopodobieństwa traktowany jest jako zakres możliwych wartości.

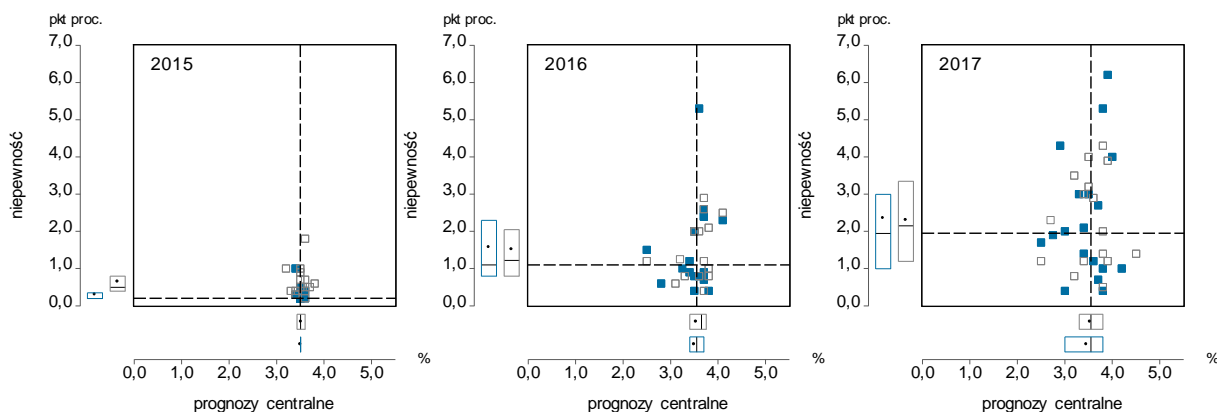

Horyzont	Prognoza centralna	Przedziały prawdopodobieństwa		Prawdopodobieństwo inflacji w przedziałach			
		50%	90%	1,5-3,5	<1,5	>3,5	>2,5
2015	-0,89	-0,9 – -0,8	-1,0 – 0,4	0%	100%	0%	0%
2016	0,9	0,4 – 1,3	-0,7 – 2,2	17%	83%	0%	3%
2017	1,8	1,3 – 2,5	0,2 – 3,6	59%	35%	6%	24%

2. Średnioroczne tempo wzrostu PKB w latach 2015-2017

Prognozy indywidualne - stopień konsensusu co do prognoz punktowych

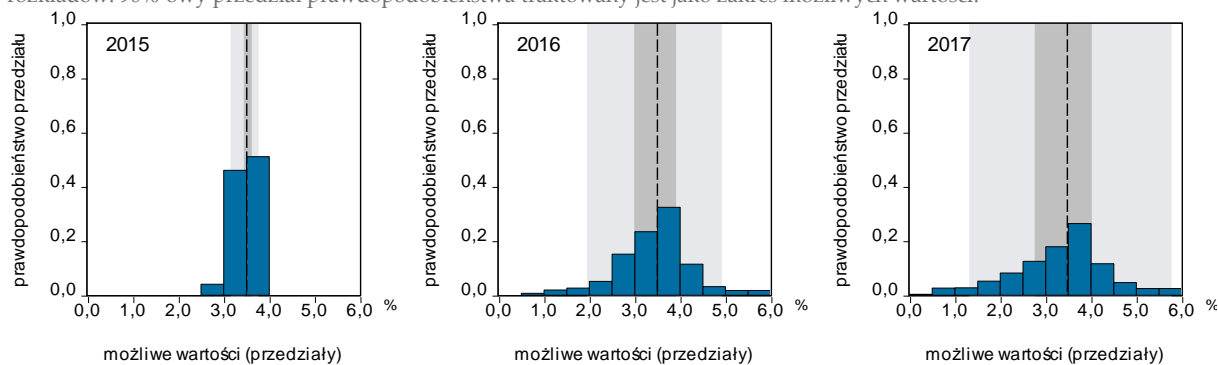
Indywidualna prognoza probabilistyczna ma postać: [PKB05, PKB50, PKB95], gdzie sufiksy oznaczają centyle. Indywidualna prognoza centralna jest medianą indywidualnego rozkładu, tzn. PKB50. Indywidualna niepewność jest mierzona rozstępem kwantylowym PKB95 - PKB05.

Horyzont	Mediana prognoz centralnych	Minimum prognoz centralnych	Maksimum prognoz centralnych	Liczba prognoz
2015	3,5	3,4	3,6	16
2016	3,6	2,5	4,1	18
2017	3,6	2,5	4,2	18

Prognozy zagregowane – rozkład prawdopodobieństwa w przedziałach

Prognoza centralna (grupowa) jest medianą rozkładu prawdopodobieństwa, otrzymanego w wyniku agregacji indywidualnych rozkładów. 90%-owy przedział prawdopodobieństwa traktowany jest jako zakres możliwych wartości.

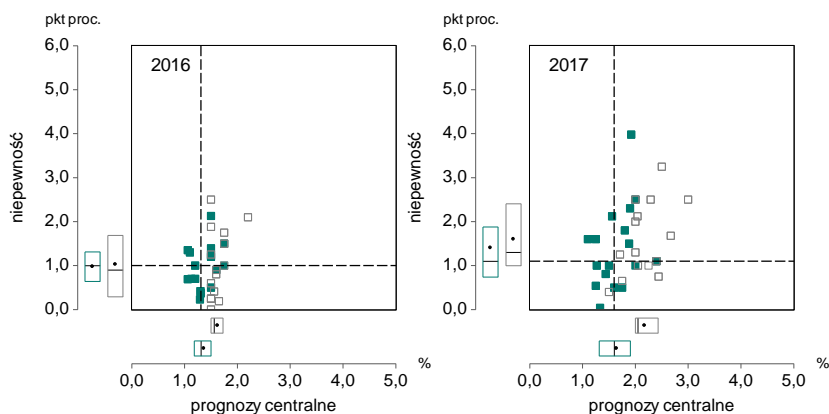

Horyzont	Prognoza centralna	Przedziały prawdopodobieństwa	
		50%	90%
2015	3,5	3,4 – 3,6	3,1 – 3,7
2016	3,5	3,0 – 3,9	1,9 – 4,9
2017	3,5	2,8 – 4,0	1,3 – 5,7

3. Stopa referencyjna NBP w latach 2016-2017

Prognozy indywidualne – stopień konsensusu co do prognoz punktowych

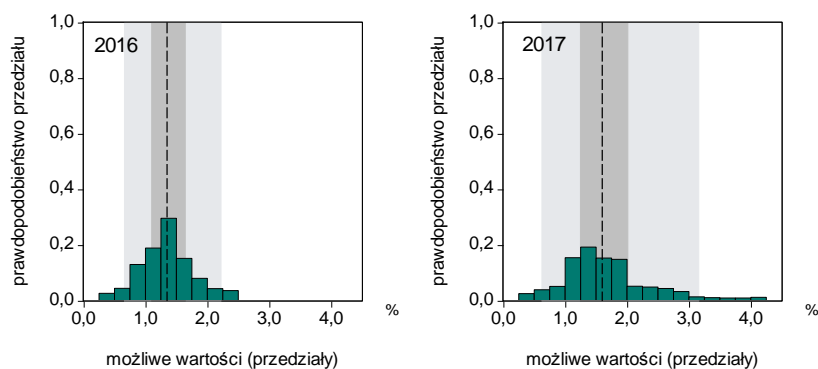
Indywidualna prognoza probabilistyczna ma postać: [REF05, REF50, REF95], gdzie sufiksy oznaczają centyle. Indywidualna prognoza centralna jest medianą indywidualnego rozkładu, tzn. REF50. Indywidualna niepewność jest mierzona rozstępem kwantylowym REF95 - REF05.

Horyzont	Mediana prognoz centralnych	Minimum prognoz centralnych	Maksimum prognoz centralnych	Liczba prognoz
2016	1,31	1,06	1,75	17
2017	1,60	1,10	2,40	17

Prognozy zagregowane – rozkład prawdopodobieństwa w przedziałach

Prognoza centralna (grupowa) jest medianą rozkładu prawdopodobieństwa, otrzymanego w wyniku agregacji indywidualnych rozkładów. 90%-owy przedział prawdopodobieństwa traktowany jest jako zakres możliwych wartości.

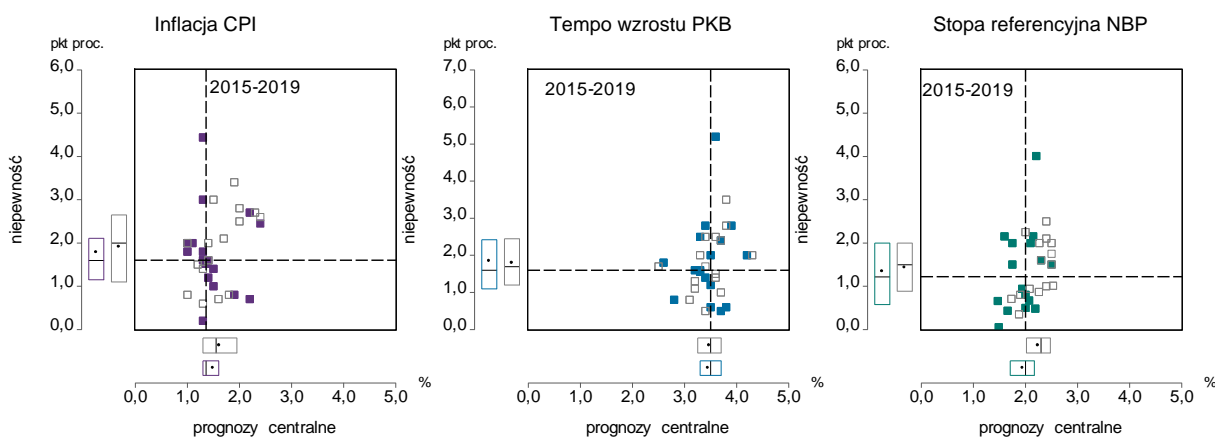
Horyzont	Prognoza centralna	Przedziały prawdopodobieństwa	
		50%	90%
2016	1,35	1,09 – 1,63	0,65 – 2,21
2017	1,60	1,24 – 2,00	0,62 – 3,15

4. Inflacja CPI, tempo wzrostu PKB i stopa referencyjna NBP – prognozy długokresowe (okres 5-cio letni) w ujęciu średniorocznym

Prognozy indywidualne – stopień konsensusu co do prognoz punktowych

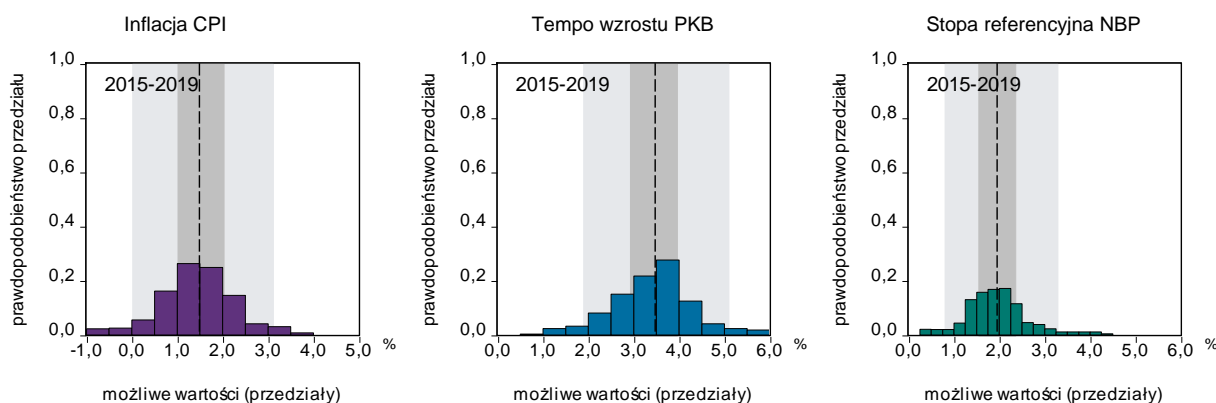
Indywidualna prognoza probabilistyczna ma postać: [X05, X50, X95], gdzie sufiksy oznaczają centyle, a X to wskaźnik (INF, PKB, REF). Indywidualna prognoza centralna jest medianą indywidualnego rozkładu, tzn. X50. Indywidualna niepewność jest mierzona rozstępem kwantylowym X95 - X05.

2015-2019 średniorocznie	Mediana prognoz centralnych	Minimum prognoz centralnych	Maksimum prognoz centralnych	Liczba prognoz
Inflacja CPI	1,4	1,0	2,4	17
Tempo wzrostu PKB	3,5	2,6	4,2	17
Stopa referencyjna	2,0	1,47	2,5	16

Prognozy zagregowane – rozkład prawdopodobieństwa w przedziałach

Prognoza centralna (grupowa) jest medianą rozkładu prawdopodobieństwa, otrzymanego w wyniku agregacji indywidualnych rozkładów. 90%-owy przedział prawdopodobieństwa traktowany jest jako zakres możliwych wartości.

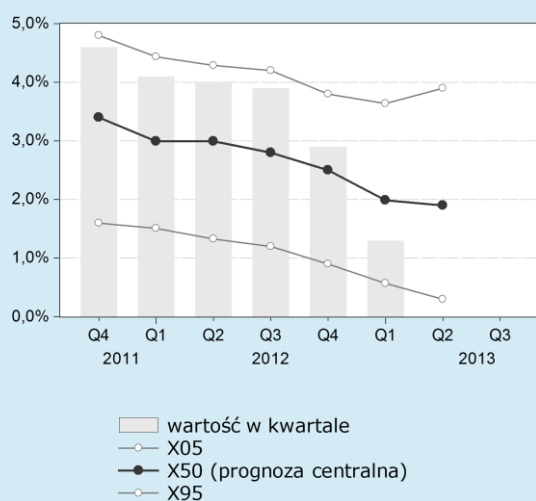
2015-2019 średniorocznie	Prognoza centralna	Przedziały prawdopodobieństwa		Prawdopodobieństwo inflacji w przedziałach			
		50%	90%	1,5-3,5	<1,5	>3,5	>2,5
Inflacja CPI	1,5	1,0 – 2,0	0,0 – 3,1	47%	51%	2%	10%
Tempo wzrostu PKB	3,5	2,9 – 3,9	1,9 – 5,1	x	x	x	x
Stopa referencyjna	1,95	1,53 – 2,33	0,78 – 3,26	x	x	x	x

Prognozy probabilistyczne – wskaźniki kwartalne, horyzont: 4 i 8 kwartałów

Przedstawiane w tym rozdziale prognozy dotyczą:

- inflacji CPI i tempa wzrostu PKB w ujęciu kwartał do analogicznego kwartału roku poprzedniego;
- stopy referencyjnej NBP, średniej w kwartale.

Objaśnienia do wykresów przedstawianych w tym rozdziale

Na wykresach prezentowane są prognozy probabilistyczne o horyzoncie 4-kwartalnym i 8-kwartalnym z kolejnych rund ankiety, otrzymane w wyniku agregacji.

W odróżnieniu od prognoz średniorocznych, nie są pokazywane rozkłady prawdopodobieństwa, lecz obliczone na ich podstawie: mediana i granice przedziałów o prawdopodobieństwie 0,9 (5-ty i 95-ty centyl). Rozkłady prawdopodobieństwa, a także wykresy punktowe można znaleźć na stronie: <http://amakro.nbp.pl>.

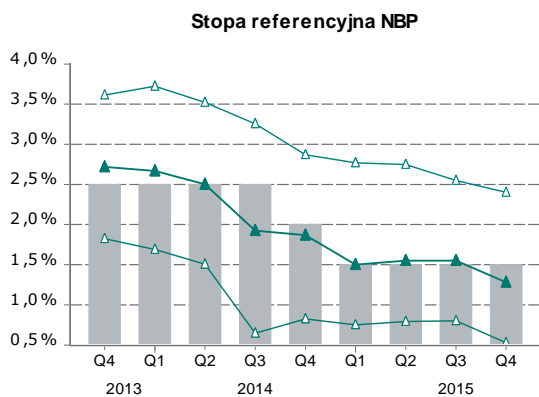
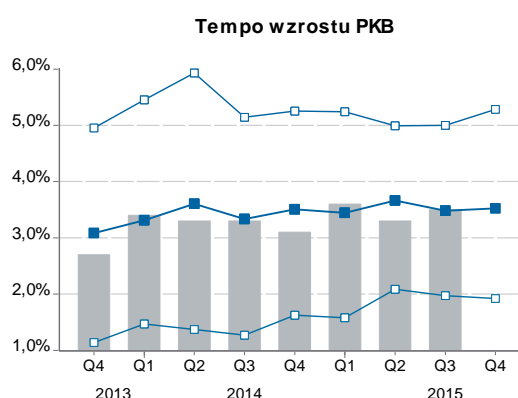
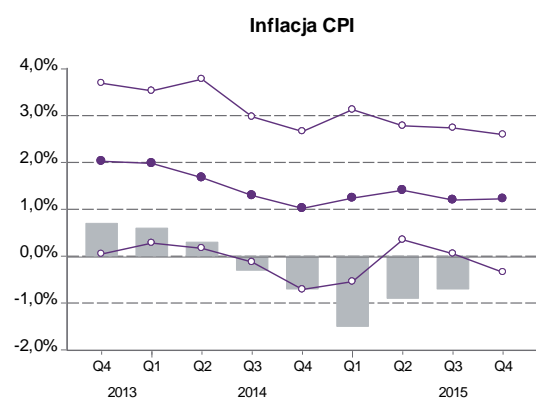
Kwartał, w którym przeprowadzano ankietę, pokazano na osi poziomej. Wartości wskaźnika w kwartałach, w którym przeprowadzana była ankieta, przedstawiono przy pomocy wykresu słupkowego (w przypadku stopy referencyjnej NBP jest to wartość na koniec kwartału).

1. Inflacja CPI, tempo wzrostu PKB i stopa referencyjna NBP – horyzont: 4 kwartały

Bieżące badanie: prognozy na IV kwartał 2016 roku

2016 Q4	Prognoza centralna	Przedziały prawdopodobieństwa		Prawdopodobieństwo inflacji w przedziałach			
		50%	90%	1,5-3,5	<1,5	>3,5	>2,5
Inflacja CPI	1,2	0,8 – 1,7	-0,3 – 2,6	33%	66%	1%	6%
Tempo wzrostu PKB	3,5	3,1 – 4,0	1,9 – 5,3	x	x	x	x
Stopa referencyjna	1,28	0,97 – 1,59	0,53 – 2,40	x	x	x	x

Prognozy o horyzoncie +4 kwartały z kolejnych rund na tle wartości bieżących

Na osiach poziomych podano kwartał, w którym przeprowadzano ankietę. Horyzont prognozy to podany kwartał + 4 kwartały

wartość wskaźnika w kwartale badania ankietowego
—○— INF05   —■— PKB05   —△— REF05
—●— INF50   —■— PKB50   —▲— REF50
—□— INF95   —□— PKB95   —△— REF95

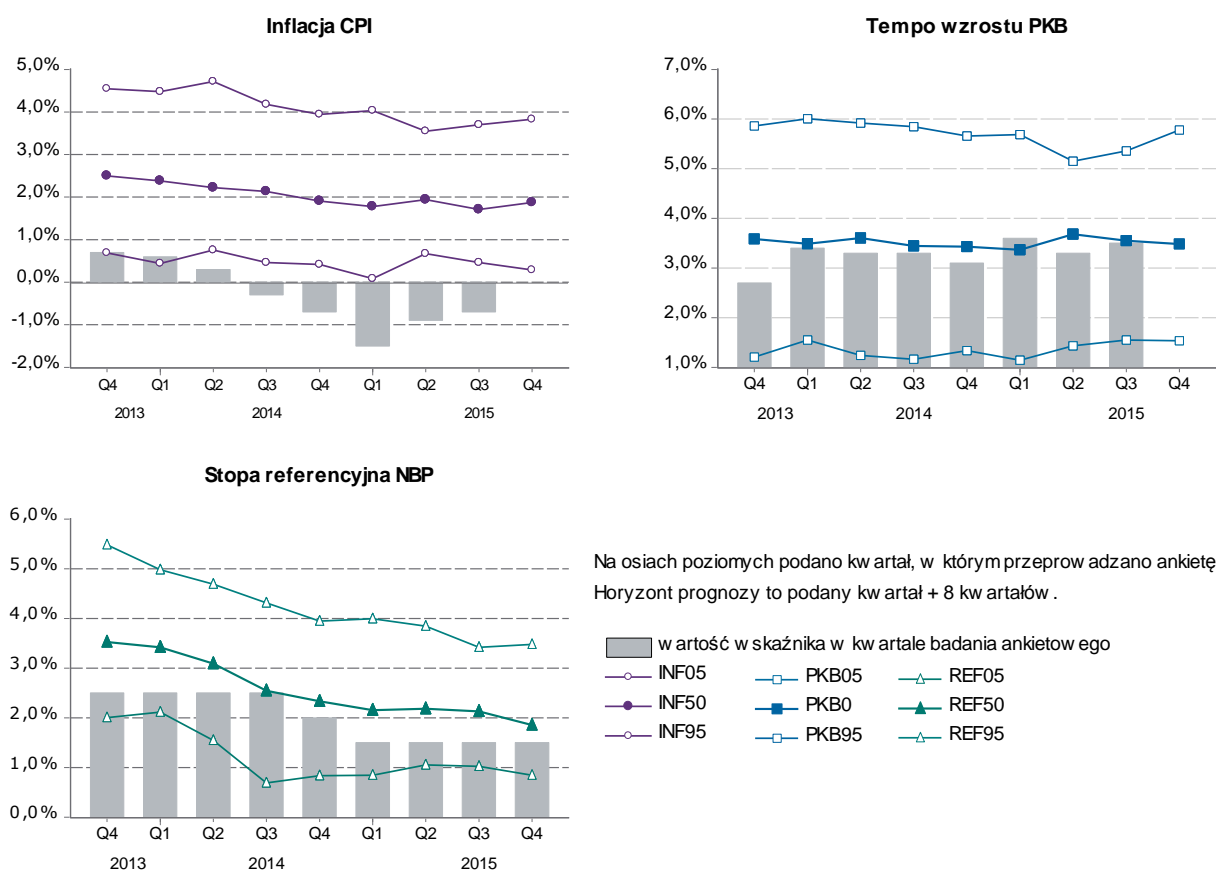
Horyzont: +4 kwartały		Runda ankiety				
		2014Q4	2015Q1	2015Q2	2015Q3	2015Q4
Inflacja CPI	prognoza centralna	1,0	1,2	1,4	1,2	1,2
	niepewność (INF95-INF05)	3,4	3,7	2,4	2,7	2,9
	prawd. przedziału [1,5-3,5]	16%	32%	43%	30%	33%
Tempo wzrostu PKB	prognoza centralna	3,5	3,4	3,7	3,5	3,5
	niepewność (PKB95-PKB05)	3,6	3,7	2,9	3,0	3,4
Stopa referencyjna	prognoza centralna	1,87	1,50	1,55	1,55	1,28
	niepewność (REF95-REF05)	2,05	2,02	1,95	1,75	1,87

2. Inflacja CPI, tempo wzrostu PKB i stopa referencyjna NBP – horyzont: 8 kwartałów

Bieżące badanie: prognozy na IV kwartał 2017 roku

2017 Q4	Prognoza centralna	Przedziały prawdopodobieństwa		Prawdopodobieństwo inflacji w przedziałach			
		50%	90%	1,5-3,5	<1,5	>3,5	>2,5
Inflacja CPI	1,9	1,3 – 2,5	0,3 – 3,8	62%	31%	7%	23%
Tempo wzrostu PKB	3,5	2,7 – 4,1	1,5 – 5,8	x	x	x	x
Stopa referencyjna	1,85	1,45 – 2,23	0,84 – 3,48	x	x	x	x

Prognozy o horyzoncie +8 kwartałów z kolejnych rund na tle wartości bieżących

Horyzont: +8 kwartałów		Runda ankiety				
		2014Q4	2015Q1	2015Q2	2015Q3	2015Q4
Inflacja CPI	prognoza centralna	1,9	1,8	1,9	1,7	1,9
	niepewność (INF95-INF05)	3,5	3,9	2,9	3,2	3,5
	prawd. przedziału [1,5-3,5]	67%	55%	69%	52%	62%
Tempo wzrostu PKB	prognoza centralna	3,4	3,4	3,7	3,5	3,5
	niepewność (PKB95-PKB05)	4,3	4,5	3,7	3,8	4,2
Stopa referencyjna	prognoza centralna	2,33	2,15	2,18	2,13	1,85
	niepewność (REF95-REF05)	3,11	3,15	2,79	2,40	2,64

Prognozy uzupełniające

W niniejszym rozdziale przedstawiane są punktowe prognozy zmiennych uznanych przez ekspertów za istotne przy formułowaniu przez nich prognoz probabilistycznych przedstawionych w poprzedniej części materiału. Eksperti podają wartości tych zmiennych założone przy określaniu centralnych prognoz inflacji CPI i dynamiki PKB.

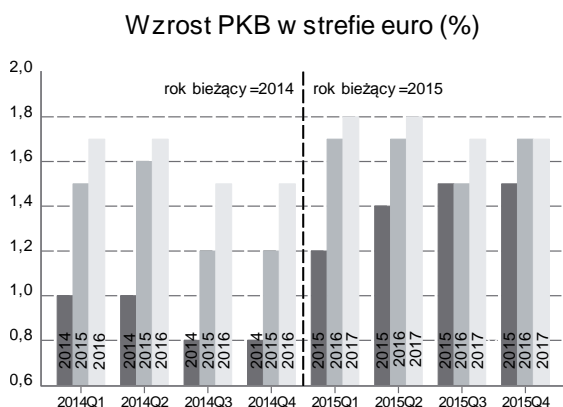
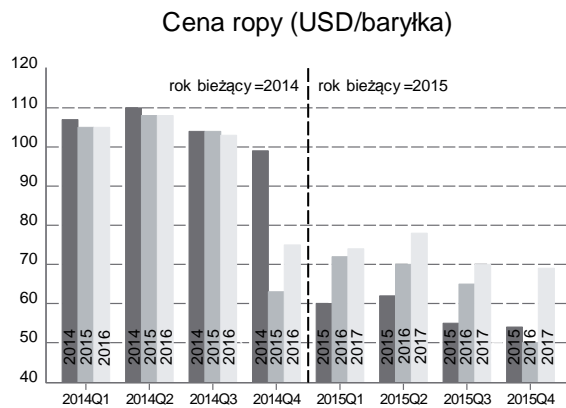
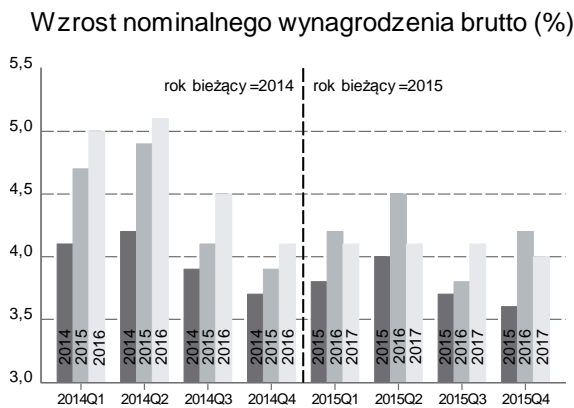
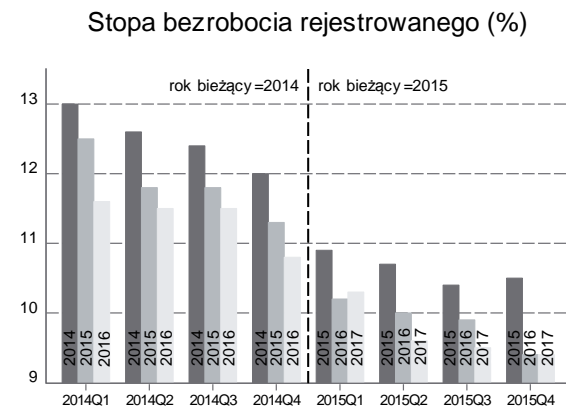
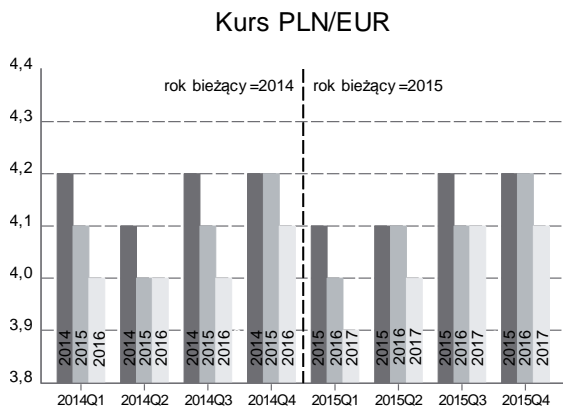
1. Bieżące badanie

Horyzont	Mediana zbioru prognoz punktowych	Prognoza najniższa	Prognoza najwyższa	Liczba prognoz
Kurs PLN/EUR				
2015	4,2	4,2	4,3	11
2016	4,2	4,1	4,4	14
2017	4,1	3,9	4,3	12 ¹
Stopa bezrobocia rejestrowanego (%)				
2015	10,5	9,6	10,7	12
2016	9,5	8,9	10,3	14
2017	9,4	8,5	10,9	13
Stopa wzrostu przeciętnego nominalnego wynagrodzenia brutto ogółem (%)				
2015	3,6	3,0	4,3	11
2016	4,2	2,5	5,0	13
2017	4,0	2,5	6,0	12
Ceny ropy Brent za baryłkę w USD				
2015	54	50	55	10
2016	50	42	65	13
2017	69	50	75	12
Tempo wzrostu PKB w strefie euro (%)				
2015	1,5	0,5	1,9	11
2016	1,7	1,1	2,2	13
2017	1,7	1,1	2,1	12

¹ Jedną prognozę pominięto ze względu na błąd.

2. Zmiany prognoz uzupełniających w kolejnych badaniach

Na poniższych wykresach zobrazowano, jak zmieniały się prognozy zmiennych uzupełniających w kolejnych rundach prognostycznych. Przedstawiono mediany prognoz punktowych. Dla każdej rundy pokazano prognozy na rok bieżący (w momencie rozpoczęcia badania) i dwa kolejne lata. Rok, którego dotyczy prognoza można odczytać z etykiet. Kwartał, w którym przeprowadzano ankietę, podano na osi poziomej.

Horizonty prognozy:

- rb (= rok bieżący w momencie badania)
- rb+1
- rb+2

Aneks A: Panel aktywnych ekspertów²

Instytucje finansowe	Ośrodki analityczno-badawcze	Organizacje pracodawców i pracobiorców
1. AXA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych	1. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową	1. NSZZ SOLIDARNOŚĆ
2. BGŻ BNP Paribas S.A.	2. Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur	2. Pracodawcy RP
3. Bank BPS S.A.	3. Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH	
4. Bank Gospodarstwa Krajowego	4. Towarzystwo Ekonomistów Polskich	
5. Bank Ochrony Środowiska	5. EY	
6. Bank Poczty S.A.	6. Polityka Insight	
7. Bank Zachodni WBK S.A.	7. SKN 4Future przy Instytucie Ekonometrii UŁ	
8. ING Bank Śląski		
9. KBC TFI S.A.		
10. Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.		
11. Krakowski Bank Spółdzielczy		
12. mBank		
13. PEKAO S.A.		
14. PKO Bank Polski		
15. PLUS Bank		
16. PZU		
17. Raiffeisen Polbank		
18. SGB-Bank S.A.		
19. Societe Generale		

² Eksperti, którzy wzięli udział w przynajmniej jednej ankiecie od początku 2014 r.

Aneks B: Informacje na temat ankiety

Pytania probabilistyczne

Pytania probabilistyczne dotyczą inflacji CPI, tempa wzrostu PKB i stopy referencyjnej NBP. W przypadku tych zmiennych oprócz punktowej prognozy odpowiadającej scenariuszowi centralnemu, eksperci podają wartość minimalną i maksymalną, pozostawiając 5-procentowy margines prawdopodobieństwa z obu stron przedziału wyznaczonego przez te wartości dla scenariuszy, których według nich raczej nie należy brać pod uwagę.

Wartość minimalną oznaczamy w pytaniach i zbiorach danych sufiksem „05” (INF05, PKB05, REF05), a maksymalną sufiksem „95” (INF95, PKB95, REF95). Jest to związane z interpretacją, jaką – zgodnie z pytaniami ankietowymi – nadajemy tym wartościom. Wartość minimalna jest interpretowana jako 5-ty, a wartość maksymalna jako 95-ty centyl rozkładu prawdopodobieństwa charakteryzującego stopień przekonania eksperta co do przedstawianych wartości wskaźnika. Prognoza centralna oznaczana sufiksem „50” jest medianą (50-tym centylem) tego rozkładu. Zatem na prognozę probabilistyczną składają się wartości trzech centyli. Prognozy probabilistyczne nazywamy też przedziałowymi, gdyż wartości tych centyli wyznaczają granice przedziałów o określonym prawdopodobieństwie, np. prawdopodobieństwo przedziałów (INF05, INF50) i (INF50, INF95) wynosi 0,45, a przedziału (INF05, INF95) jest równe 0,9.

Długość przedziału wyznaczonego przez wartość minimalną i maksymalną (różnica między 95-tym i 5-tym centylem) pozwala wnioskować o niepewności towarzyszącej ekspertowi przy formułowaniu prognozy centralnej. Im dłuższy jest ten przedział, tym mniej pewna jest prognoza centralna.

Prognozy probabilistyczne są formułowane w różnych horyzontach: krótkim (bieżący rok, +4 kwarta-

ły), średnim (+8 kwartałów, 2 lata następujące po bieżącym roku) i długim (średnia w najbliższych 5 latach).

Pytania o prognozy punktowe

Pytania o determinanty inflacji CPI i tempa wzrostu PKB są pytaniami o prognozy punktowe. Eksperti wypowiadają się nt. wartości kursu walutowego PLN/EUR, dynamiki przeciętnego wynagrodzenia brutto ogółem, stopy bezrobocia rejestrowanego, cen ropy i dynamiki PKB w strefie euro, które zostały założone przy określaniu centralnych prognoz inflacji i wzrostu gospodarczego.

Prognozy punktowe są formułowane w krótkim (bieżący rok) i średnim (2 lata następujące po bieżącym roku) horyzoncie.

Sposoby prezentacji wyników

W przypadku prognoz probabilistycznych stosujemy dwa sposoby prezentacji, umożliwiające analizowanie prognoz zarówno na poziomie indywidualnym, jak i zagregowanym.

Analizowaniu oczekiwań na poziomie indywidualnym służą wykresy punktowe (ang. *scatter graphs*) pokazujące przedstawione przez ekspertów prognozy centralne (mediany indywidualnych rozkładów) i towarzyszącą im niepewność, mierzona rozstępem kwantylowym – różnicą między 95-tym i 5-tym centylem indywidualnego rozkładu prawdopodobieństwa. Taki sposób prezentacji prognoz pozwala analizować zmiany prognoz i ocenić stopień konsensusu wśród prognostów.

Na poziomie zagregowanym odwołujemy się do wyników agregacji indywidualnych prognoz probabilistycznych. Na podstawie centyli podanych przez każdego z ekspertów konstruowane są indy-

widualne rozkłady prawdopodobieństwa, które są następnie agregowane poprzez utworzenie rozkładu mieszanego przy jednakowych wagach.

Łączna prognoza uczestniczących w badaniu ekspertów jest przedstawiana w postaci rozkładu prawdopodobieństwa, przy czym do końca 2014 r. przedstawiano funkcję gęstości prawdopodobieństwa, a od I kwartału 2015 r. nastąpiło przejście na reprezentację histogramową, co upodobiło sposób prezentacji wyników do tego, który jest wykorzystywany w znanych ankietach podobnego typu, przeprowadzanych przez inne banki centralne.

W tabelach pod wykresami prezentowane są: mediana rozkładu zagregowanego, której nadajemy interpretację grupowej punktowej prognozy centralnej oraz przedziały o prawdopodobieństwie 0,5 i 0,9.

Sugerujemy, aby prognozy zagregowane były analizowane łącznie z wykresami punktowymi, co pozwala ocenić, jaki wpływ na rozkład zagregowany ma dzieląca ekspertów różnica zdań, a jaki indywidualna niepewność, co do możliwych scenariuszy.

---

www.nbp.pl